

**Správa o makroekonomickom vývoji a vývoji verejných financií
za prvý polrok 2011 a predikcia vývoja do konca roka**

Bratislava, 2. august 2011

OBSAH

ZHRNUTIE	3
I. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA	4
I.1. Prehľad súčasných trendov	4
I.2. Vonkajšie prostredie a domáce očakávania	6
I.3. Aktualizácia makroekonomických prognóz.....	7
II. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ	8
Príloha č.1: Daňové a odvodové príjmy v metodike ESA 95	12
Príloha č.2: Čerpanie rezerv štátneho rozpočtu	16

ZHRNUTIE

V nadväznosti na zverejnenú Štatistickú správu o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v 1. štvrťroku 2011 a mesačné indikátory vývoja ekonomiky vypracovalo MF SR aktualizáciu svojej predikcie o makroekonomickom a fiškálnom vývoji v roku 2011 s cieľom posúdiť ich vplyv na pozíciu verejných financií.

Slovenská ekonomika by mala napriek výraznej fiškálnej konsolidácii dosiahnuť pomerne vysoký, hoci oproti minulému roku mierne pomalší ekonomický rast. Je potešiteľné, že rast zahraničného dopytu a priemyselná produkcia dokážu vo veľkej miere nahradiť slabší domáci dopyt prameniáci zo znižovania verejného deficitu, ale aj vyššej inflácii, ktorá vzrástla kvôli vysokým cenám komodít na svetových trhoch (ropa, potraviny) a konsolidačným opatreniam vlády (najmä zvýšenie DPH). Slovenská ekonomika vzrástla v prvom štvrťroku 2011 medziročne o 3,5%. Očakáva sa, že rast HDP za celý rok 2011 dosiahne podobnú úroveň 3,6%, čo je v porovnaní s predpokladmi rozpočtu na rok 2011 viac o 0,3 p.b. Z pohľadu daňových a odvodových príjmov je štruktúra ekonomického rastu oproti predpokladom rozpočtu mierne pozitívnejšia, keď sa očakáva výrazne vyšší rast zamestnanosti, ktorý aj napriek nižším reálnym mzdám prispeje k vyššej spotrebe domácností a teda aj celkovej životnej úrovni.

Základný rozpočtový cieľ vlády na rok 2011 bol stanovený v rámci rozpočtu verejnej správy na roky 2011 až 2013 v podobe **deficitu verejnej správy vo výške 4,9 % HDP**. Na základe v súčasnosti dostupných informácií sa očakáva, že uvedený cieľ **bude splnený, hoci významné riziká prekročenia deficitu stále existujú**.

V nominálnom vyjadrení sa odhaduje, že deficit verejnej správy sa v porovnaní s rozpočtom zlepší takmer o 35 mil. eur, pričom pozitívnymi faktormi sú:

- úspora prostriedkov určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ vo výške **210 mil. eur** súvisiaca s nižším predpokladaným čerpaním prostriedkov EÚ v tomto roku,
- úspora vo výdavkoch štátneho dlhu vo výške **100 mil. eur** v dôsledku priaznivého vývoja deficitu štátneho rozpočtu v prvom polroku tohto roku,
- vyššie príjmy z dividend z podnikov s majetkovou účasťou štátu a zvýšenie iných nedaňových príjmov štátneho rozpočtu približne o **129 mil. eur**,
- úspory na odvode do rozpočtu EÚ vrátane jej rezervy vo výške približne **37 mil. eur**, čo súvisí najmä s prerozdelením rozpočtového prebytku rozpočtu EÚ za rok 2010 medzi členské štáty,
- ostatné faktory, vrátane daňových príjmov, s celkovým pozitívnym vplyvom vo výške približne **61 mil. eur**.

Uvedené pozitíva budú do istej miery kompenzované nasledovnými **negatívnymi faktormi**:

- vykrytie strát železničných spoločností a uskutočnenie opatrení v rámci programu ich revitalizácie, čo si vyžiada dodatočné prostriedky vo výške takmer **231 mil. eur**,
- nárast zadlženosti zdravotníckych zariadení, ktorý sa odhaduje vo výške **100 mil. eur**,
- nerealizovanie predaja emisných kvót s vplyvom vo výške **80 mil. eur**,
- prekročenie základných výdavkov na chod štátu v dôsledku čerpania presunutých limitov výdavkov z minulých rokov vo výške približne 159 mil. eur, ktoré bude sčasti kompenzované úsporami v ostatných základných výdavkoch vo výške 68 mil. eur. Celkový negatívny vplyv na saldo by mal dosiahnuť **91 mil. eur**.

Z pohľadu skutočného vývoja salda verejnej správy v tomto roku bude kľúčové aj to, akým spôsobom sa budú vyvíjať pohľadávky a záväzky jednotlivých subjektov sektora verejnej správy, ako aj objem prenesených nevyčerpaných limitov výdavkov kapitol štátneho rozpočtu do roku 2012. Zároveň rizikom je aj skutočná tvorba dlhu v zdravotníckych zariadeniach, ich prípadné oddlžovanie a hospodárenie samospráv.

Správa poskytuje informáciu o plnení štátneho rozpočtu a rozpočtu verejnej správy a zároveň obsahuje informáciu o hospodárení s rozpočtovými rezervami v súlade s §10 a §30 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

I. VÝVOJ MAKROEKONOMICKÉHO PROSTREDIA

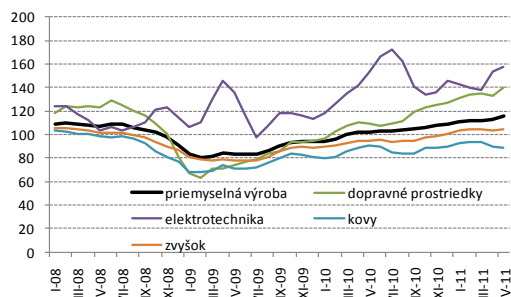
I.1. Prehľad súčasných trendov

Hospodársky rast a trh práce

Ekonomika SR vzrástla reálne v prvom štvrtroku 2011 medzikvartálne o 1% a na medziročnej báze o **3,5%**. HDP rástol už ôsmy štvrtrok po sebe a mierne prekročil svoju predkrízovú úroveň štvrtého kvartálu 2008. Slovenskej ekonomike pomohol silný rast našich najvýznamnejších obchodných partnerov, najmä Nemecka. Dvojciferný medziročný rast na úrovni 15,8% zaznamenal vývoz tovarov a služieb, pomalší rast importu (11,3%) odzrkadľoval stagnáciu domáceho dopytu. Príspevok zahraničného dopytu k rastu HDP predstavoval až 5,1 p.b. Zahraničný dopyt tak dokáže do veľkej miery kompenzovať výpadok domáceho dopytu spôsobený výraznou fiškálnou konsolidáciou a vyššou infláciou. Rast HDP mierne potiahli aj investície a vyššia tvorba zásob, ktorá však stále zaostáva za predkrízovou úrovňou. Za pomalším rastom investícií (medziročne o 1,2%) stojí najmä spomalenie výstavby diaľnic, ktoré však bolo spôsobené nevyhnutným prehodnotením nevýhodných zmlúv uzavretých predchádzajúcou vládou. Spotreba domácností aj napriek prekvapivo pozitívnym číslam zamestnanosti pokračovala v poklese (medziročne o 0,1%). Popri konsolidácii a vyššej inflácii sa pod ňu podpisujú aj pokračujúce obavy domácností zo zdražovania a nezamestnanosti, ktoré sa prejavili vo výrazne vyššej miere úspor ako v predchádzajúcom kvartáli. V súlade s fiškálnou konsolidáciou zaznamenala najvýraznejší medziročný pokles (-2,5%) spotreba verejnej správy.

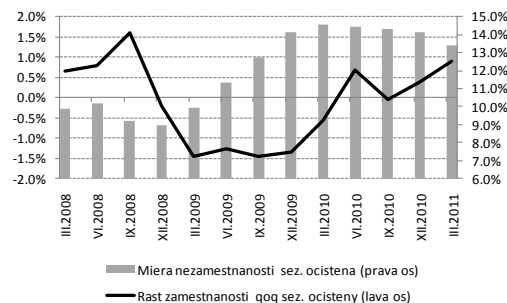
Z hľadiska odvetvovej štruktúry prispeli k rastu produkcie v 1. polroku 2011 najviac exportne orientované odvetvia. Index priemyselnej produkcie (IPP) v celkovej priemyselnej výrobe od začiatku roka 2011 (za 5 mesiacov) vzrástol o 5,8% (po sezónnom očistení, trojmesačný kľzavý priemer), najvyššie rasty zaznamenali výroba dopravných prostriedkov (10%) a elektrotechniky (8,1%).

Vývoj priemyselnej produkcie
(december 2007=100, 3MMA SA)

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Rast zamestnanosti a miera nezamestnanosti
(sez. očistené, medzikvartálne rasty)

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

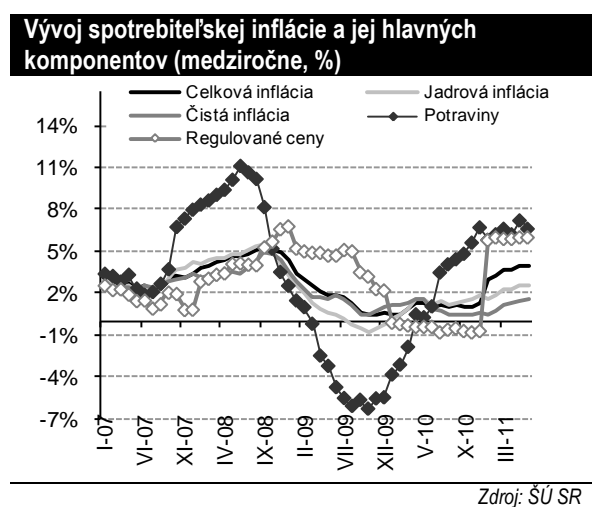
Trh práce od začiatku roka 2011 začal výrazne pociťovať vplyv oživenia ekonomiky. Kým v roku 2010 zamestnávateľia zvyšovali skôr počet odpracovaných hodín v snahe prispôsobiť sa zvyšujúcemu sa dopytu, začiatkom roka 2011 už pristúpili k výraznému zvyšovaniu zamestnanosti. Ekonomika vytvorila v prvom kvartáli **33,1 tisíc nových pracovných miest**, zamestnanosť v rovnakom období rástla na úrovni 2,2%. Počet nezamestnaných sa počas prvého kvartálu medziročne znížil o 32 tisíc osôb a miera nezamestnanosti klesla na úroveň **13,9%**. Priemerná mesačná mzda v národnom hospodárstve sa zvýšila v prvom kvartáli 2011 nominálne o 2,9% na úroveň 746 eur, čo bolo vo veľkej miere ovplyvnené poklesom miezd vo verejnej správe a štátnych podnikoch v rámci fiškálnej konsolidácie. Reálna mzda poklesla medziročne **0,4%**. Posledné mesačné indikátory naznačujú mierne ochladnutie vonkajšieho prostredia, taktiež prírastky zamestnaných sa spomaľujú, preto nezamestnanosť do konca roka bude klesať len pozvoľna.

Menové ukazovatele

Po rekordne nízkom raste cien (kvôli kríze) v roku 2010 na úrovni 1% začali spotrebiteľské ceny na Slovensku v prvom polroku 2011 pomerne výrazne rásť, keď v júni dosiahla inflácia CPI 3,9% (priemer za prvý polrok 3,6%).

Odhadovaný rast cien pre celý rok 2011 sa zvýšil na 4,1%. Výnimočne nízka inflácia v rokoch 2009 (1,6%) a 2010 (1%) však bola dôsledkom krízy, kedy ceny automaticky klesajú kvôli rastu nezamestnanosti, znižovaniu disponibilných príjmov domácností a tým súvisiacim prepadom dopytu. Nemenej dôležitým faktorom je aj pokles cien komodít kvôli slabšej dynamike globálneho dopytu.

Za rastom cien v roku 2011 sú tri základné faktory: potraviny, ropa a konsolidačný balíček Vlády SR. Hlavný vplyv má svetový rast cien komodít (potraviny a ropa), na ktoré nemá vláda dosah. Ceny potravín rastú kvôli zlej úrode a reštrikciám v obchodnej politike niektorých krajín a prudký nárast cien ropy začiatkom tohto roka súvisí s politickými nepokojmi v arabských krajinách severnej Afriky. Vyššie ceny ropy majú priamy vplyv na ceny pohonných hmôt a regulované ceny energií (plyn a teplo - posledné mimoriadne zvýšenie v júli 2011), ktoré sa rýchlo prejavia v cenách dopravy a postupne v menšej miere cez sekundárne efekty rastu nákladov takmer vo všetkých tovaroch a službách. Oba tieto trhové faktory prispievajú k rastu cien v roku 2011 približne po **1 p.b.** Konsolidačný balíček vlády bol nevyhnutný na zachovanie makroekonomickej stability a zníženie deficitu verejnej správy pod 3% HDP v roku 2013. Celkovo prispel k rastu cien **0,9 p.b.**, pričom najväčší príspevok (0,5 p.b.) má dočasné zvýšenie základnej sadzby DPH z 19% na 20%.

Príspevky inflácie CPI v roku 2011 (p.b.)

Prognóza MF SR, Jún - 2011

Vonkajšie faktory	
Potraviny	1,0
Plyn, teplo a pohonné hmoty	1,0
Vnútrohá ekonomika	
Vládny balíček	0,9
Zvyšok	1,3
Spolu	4,1

Zdroj: MF SR

ECB ako prvá z dvoch kľúčových centrálnych bánk pristúpila v tomto roku k zvýšeniu svojej základnej sadzby. Základná sadzba sa tak zvýšila dvakrát po 0,25 p.b. zo svojho historického minima na úrovni 1% na súčasných 1,5%. V nasledujúcich štvrtrokoch sa očakáva pokračovanie rastu úrokov v eurozóne. ECB tak opäť ukázala, že jej primárnym cieľom je cenová stabilita, keďže zvýšenia kľúčovej sadzby reagovali najmä na rastúce inflačné riziká a očakávania. Tento postup bol výrazne odlišný od konania americkej centrálnej banky (FED), ktorá nielenže nepristúpila k zvyšovaniu základnej sadzby, ale navyše pokračovala v expanzívnej menovej politike prostredníctvom druhého balíka kvantitatívneho uvoľňovania (QE2), ktorého cieľom bolo najmä udržanie dlhodobých sadzieb na nízkych úrovniach kvôli stále slabému rastu.

I.2. Vonkajšie prostredie a domáce očakávania

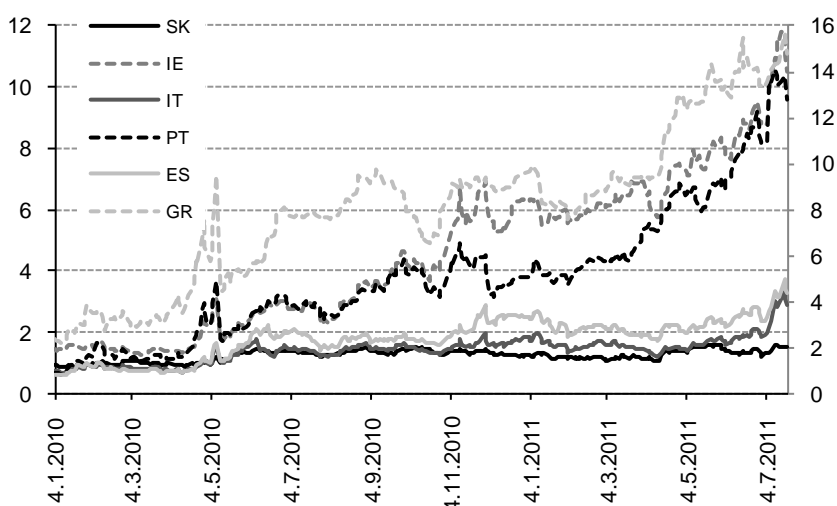
Vývoj vonkajšieho prostredia

Vo vývoji vonkajšieho prostredia možno pozorovať pokračujúce zotavovanie svetovej ekonomiky z finančnej a hospodárskej krízy. Globálne oživenie ťahané svetovým obchodom pokračovalo aj v prvom polroku 2011. Objemy svetového obchodu v úvode tohto roka už prekonal predkrízové úrovne a vývoj exportných objednávok naznačuje pokračujúci trend rastu v celom roku 2011. V eurozóne prevládal silný ekonomický rast pre nás dôležitého Nemecka. Na strane druhej sa začali objavovať príznaky, ktoré by mohli indikovať spomaľovanie globálneho rastu. Očakávania ohľadom budúcnosti sa v zahraničí postupne ochladzujú (ZEW, PMI, EU economic sentiment). Na rozvíjajúcich ekonomikách Indie a Číny sa čoraz viac prejavujú znaky prehrievania a ekonomika USA vykazuje v posledných týždňoch horšie ako očakávané dáta.

Ekonomika Európskej únie rástla v prvom kvartáli medziročne o 2,4% a USA o 2,3%. Ekonomiky Nemecka a Francúzska v prvom kvartáli prekvapili vyšším rastom, keď medzikvartálne rástli o 1,5% a 0,9%. Stále pozitívne výsledky zaznamenali v prvom kvartáli aj rozvíjajúce sa krajiny Ázie (medziročné rasty: Čína 9,7%, Južná Kórea 3,9%). Podľa májovej prognózy OECD sa v roku 2011 očakával nárast ekonomík eurozóny o 2,0% a Nemecka o 3,4%. V prípade ekonomiky USA má HDP v roku 2011 dosiahnuť rast 2,6% a Japonska v dôsledku prírodných katastrof pokles -0,9%.

Najväčším negatívnym rizikom pre ekonomický vývoj v posledných mesiacoch je dlhová kríza v EÚ, pričom nervozita na finančných trhoch sa v júli podstatne zvýšila. Rizikové prirážky (spready) Grécka sú už niekoľko mesiacov okolo úrovne 15 p.b., pričom výrazne rastú prirážky Portugalska a Írska, ktoré boli tiež nútené požiadať o pomoc z Európskeho záchranného mechanizmu EFSF. Keď začalo byť jasné, že prvá pôžička Grécku vo výške 110 mld. eur nebude stačiť, pretože krajina nemá šancu sa vrátiť na finančné trhy v nasledujúcom roku a začali sa vyjednávania o druhom záchrannom balíku, neistota okolo jeho detailov (najmä účasť súkromného sektora) preniesla negatívny sentiment aj na oveľa väčšie Taliansko a Španielsko, kde spready štátnych dlhopisov vzrástli nad 4 p.b.. Po oznámení základnej dohody hláv štátov Eurozóny o podobe druhého záchranného balíka pre Grécko a zvýšení flexibility EFSF 22. júla 2011 sa situácia na finančných trhoch dočasne upokojila, ale výrazná neistota naďalej pretrváva.

Spready 10 ročných dlhopisov voči nemeckým bundom (p.b.)

Pozn. Spready Grécka na pravej osi, ostatné krajiny na ľavej osi

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

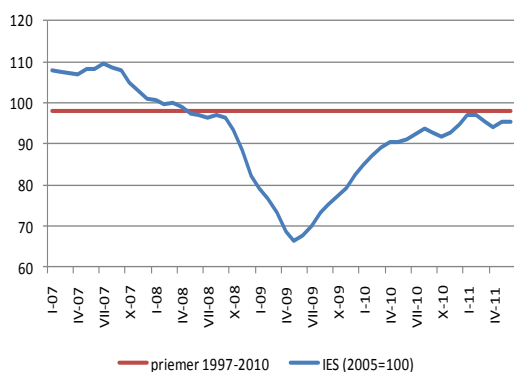
Cena ropy BRENT v prvých mesiacoch roku 2011 kontinuálne rástla z úrovne 95 USD/bl až ku svojmu doterajšiemu maximu 126 USD/bl v apríli. Odvtedy sa cena pohybovala väčšinu obdobia v pásme 110 – 120 USD/bl s nadpriemernou volatilitou. Pod rast cien sa podpísalo viacero faktorov, najmä rast reálnych ekonomík

spojený s rastom dopytu po ropu, extrémne expanzívne monetárne politiky (najmä v USA) a tiež politické nepokoje vo viacerých krajinách exportujúcich ropu.

Domáce očakávania

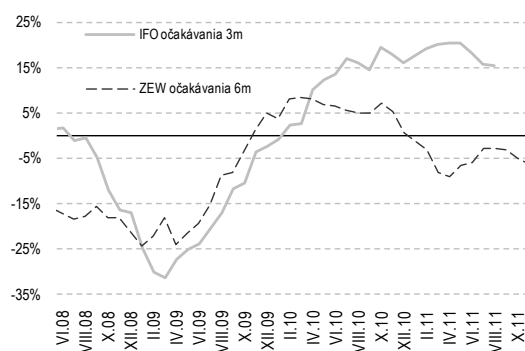
Domáce očakávania ekonomického vývoja v roku 2011 kolíšu tesne pod dlhodobým priemerom. Indikátor ekonomického sentimentu (IES) po takmer nepretržitom raste od polovice roka 2009 zaznamenal začiatkom tohto roka mierny pokles, stále sa však nachádza blízko priemeru. O zlepšení sa dá hovoriť jedine v prípade dôvery v službách, ostatné zložky indikátora buď stagnovali (spotrebiteľská dôvera, dôvera v maloobchode) alebo klesli (dôvera v priemysle a v stavebníctve).

Indikátor ekonomického sentimentu SR

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Indexy očakávaní ZEW a IFO

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

I.3. Aktualizácia makroekonomických prognóz

Podľa posledných prognóz MF SR z júna sa očakáva, že rast HDP v 2011 dosiahne úroveň 3,6%, čo je v porovnaní s predpokladmi rozpočtu na rok 2011 o 0,3 p.b. viac. Príčinou rýchlejšieho rastu je najmä rýchlejšie oživenie dopytu u našich zahraničných obchodných partnerov, najmä Nemecka, čo zlepšuje predpoklady o rastoch slovenských vývozov. **Z pohľadu daňových a odvodových príjmov je štruktúra ekonomického rastu oproti predpokladom rozpočtu mierne pozitívnejšia**, keď sa očakáva výrazne **vyšší rast zamestnanosti**, ktorý aj napriek nižším mzdám prispeje k **vyššej spotrebe domácností**. Slovenské domácnosti minú na svoju spotrebu reálne o 0,5 % viac ako počas minulého roka. Nízka spotrebiteľská dôvera však bude aj naďalej ovplyvňovať mieru úspor, ktorá ostane aj naďalej na relatívne vysokých úrovniach. V nasledujúcich rokoch sa predpokladá, že ekonomika bude aj naďalej rásť tempom presahujúcim 4%.

Aktualizácia prognóz na rok 2011

v %, ak nie je uvedené inak		Rozpočet 2011	Aktuálny odhad	Rozdiel
Hrubý domáci produkt	reálny rast	3,3	3,6	0,3
Hrubý domáci produkt v bežných cenách	mld. eur	70,2	69,7	-0,5
Konečná spotreba domácností	reálny rast	0,4	0,5	0,1
Konečná spotreba domácností	nominálny rast	3,9	4,3	0,4
Priemerná mesačná mzda	reálny rast	0,0	-0,6	-0,6
Priemerná mesačná mzda	nominálny rast	3,7	3,5	-0,2
Zamestnanosť (štatistické zisťovanie)	priemerný rast	0,6	1,7	1,1
Index spotrebiteľských cien (CPI)	priemerný rast	3,7	4,1	0,4
Bilancia bežného účtu	podiel na HDP	-2,3	-1,8	0,5

Zdroj: MF SR

Prognóza makroekonomického vývoja vypracovaná MF SR bola podrobená hodnoteniu v rámci Výboru pre makroekonomické prognózovanie, ktorého štrnásté zasadnutie sa konalo 16. júna 2011. Prognóza MF SR bola **takmer všetkými členmi Výboru označená ako realistická**, jeden člen ju označil za optimistickú a jeden ako konzervatívnu.

II. VÝVOJ VEREJNÝCH FINANCIÍ

Hlavný rozpočtový cieľ vlády na rok 2011 bol stanovený v rámci rozpočtu verejnej správy na roky 2011 až 2013 v podobe deficitu verejnej správy vo výške **4,9 % HDP**. Na základe v súčasnosti dostupných informácií sa očakáva, že uvedený **cieľ bude splnený**.

Aktuálny odhad salda verejnej správy v roku 2011 (ESA 95, tis. eur)	
Saldo VS po schválení jednotlivých rozpočtov	-3 448 934
Saldo VS po schválení jednotlivých rozpočtov v % HDP (pôvodné HDP)	-4,91
A. Štátny rozpočet v ESA95	122 918
daňové príjmy štátneho rozpočtu	47 425
dividendy zo spoločností s majetkovou účasťou štátu, resp. FNM SR	55 300
iné ako daňové príjmy	74 221
úspora prostriedkov určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ	210 000
úspora výdavkov na obsluhu štátneho dlhu	100 000
úspora na odvode SR do rozpočtu EÚ vrátane jej rezervy	37 260
dofinancovanie ŽSR a ZSSK, vrátane záväzku MVRR SR za rok 2011	-230 627
zadlženosť zdravotníckych zariadení	-100 000
prekročenie základných výdavkov na chod štátu	-90 697
z toho: čerpanie presunutých limitov výdavkov z minulých rokov	-159 031
z toho: iné úspory základných výdavkov na chod štátu	68 334
lepšie hospodárenie štátnych finančných aktív*	20 036
B. Subjekty verejnej správy	-88 148
Environmentálny fond	-79 424
Územná samospráva (obce a VÚC)	-26 277
Národný jadrový fond	12 729
Ostatné subjekty verejnej správy*	4 824
Aktuálny odhad salda VS v tis. eur (rozpočet + A + B)	-3 414 164
Aktuálny odhad salda VS v % HDP	-4,90
z toho: zhoršenie deficitu vplyvom aktualizácie odhadu HDP (v % HDP)	-0,04

(+) indikuje zlepšenie a (-) zhoršenie schodku verejnej správy v metodike ESA95

Pozn.: * v tabuľke nie sú uvedené transakcie s neutrálnym vplyvom na saldo VS, ktoré protichodne ovplyvňujú saldá jednotlivých subjektov VS (napríklad transfer mimoriadnych dividend z Fondu národného majetku do štátnych finančných aktív)

Daňové príjmy štátneho rozpočtu

V rámci daňových príjmov sa očakáva, že oproti schválenému rozpočtu budú v metodike ESA 95 **vyššie o 47,4 mil. eur**. Zvýšenie výnosu v porovnaní s rozpočtom možno očakávať najmä v prípade dane z pridanej hodnoty (113,2 mil. eur) a dane z príjmov právnických osôb (30,1 mil. eur). Pokles oproti rozpočtu zaznamenali spotrebné dane (52 mil. eur) a daň z emisných kvót (47,6 mil. eur). Odhadovaný vývoj daňových príjmov je podrobnejšie popísaný v prílohe č. 1.

Daňové príjmy štátneho rozpočtu (v tis. eur; vrátane sankcií)	Schválený rozpočet 2011 (S)	Predpoklad (P)	Rozdiel (P-S)
Aktuálny princíp	8 993 593	9 046 444	52 851
Výdavky na verejnoprospešný účel	-32 419	-37 845	-5 426
Rozdiel	8 961 174	9 008 599	47 425

Dividendy zo spoločností s majetkovou účasťou štátu, resp. FNM SR

Dôležitou súčasťou príjmov štátneho rozpočtu sú príjmy z dividend zo spoločností s majetkovou účasťou štátu a Fondu národného majetku SR. Dividendy s majetkovou účasťou štátu realizujú príslušné ministerstvá, v ktorých pôsobnosti sa jednotlivé spoločnosti nachádzajú, a v ktorých zabezpečujú výkon akcionárskych práv. Dividendy realizované Fondom národného majetku SR, z dôvodu vlastníctva akcií, predstavujú najmä dividendy z priradených monopolov (napr. Slovenský plynárenský priemysel, a. s.).

Dividendy (v tis. eur)	Rozpočet	Predpoklad	Rozdiel
Fond národného majetku SR	298 204	373 979	75 775
Štátny rozpočet - príslušné ministerstvá	92 212	71 737	-20 475
Spolu	390 416	445 716	55 300

V rámci riadnych dividend (v zmysle metodiky ESA 95 – ide len o dividendy získané z hospodárskej činnosti) FNM SR sa očakáva vyšší odvod dividend najmä od Slovenského plynárenského priemyslu, a. s. vo výške 53,4 mil. eur, Západoslovenskej energetiky, a. s. 7,4 mil. eur, Stredoslovenskej energetiky, a. s. vo výške 25,1 mil. eur, Východoslovenskej energetiky, a. s. vo výške 3,1 mil. eur, a od Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy, a. s. vo výške 3,8 mil. eur. Naopak nenaplnenie rozpočtovanej výšky dividend sa javí v spoločnosti Slovak Telecom, a. s., a to vo výške 18 mil. eur.

V rámci príjmov z dividend realizovaných jednotlivými ministerstvami sa očakáva prekročenie rozpočtovanej úrovne v rámci Ministerstva financií SR, a to od spoločnosti Slovenská konsolidačná, a. s. vo výške 10 mil. eur, v rámci Ministerstva hospodárstva SR od spoločnosti Transpetrol, a. s. vo výške 10,3 mil. eur a v rámci Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR od Letiska Košice, a. s. vo výške 0,3 mil. eur. Naopak nenaplnenie sa očakáva v rámci Ministerstva hospodárstva SR od spoločnosti Slovak Telecom, a. s. vo výške 40,8 mil. eur a Ministerstva zahraničných vecí SR od spoločnosti Správa služieb diplomatickému zboru, a. s. vo výške 0,4 mil. eur.

Iné ako daňové príjmy

V rámci ostatných nedaňových príjmov sa očakáva **prekročenie** rozpočtovanej úrovne **o 74 mil. eur**. Predpokladá sa nenaplnenie príjmov z administratívnych poplatkov vo výške 13 mil. eur, úrokových príjmov vo výške takmer 19 mil. eur. Na druhej strane sa očakávajú dodatočné príjmy z dividend od spoločnosti Slovak Telecom, a. s. a vyššie príjmy z licenčných poplatkov. Ďalším pozitívom bude prekročenie iných nedaňových príjmov vo výške 38 mil. eur a vyšší príjem z predaja majetku vo výške 2 mil. eur.

Predpoklad čerpania prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spol. programov SR a EÚ
Ministerstvo financií SR na základe pravidelného monitoringu čerpania výdavkov jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu a v nadväznosti na reálne čerpanie výdavkov v posledných rokoch predpokladá, že v roku 2011 nebudú čerpané prostriedky EÚ a prostriedky štátneho rozpočtu určené na financovanie spoločných programov SR a EÚ v plnej výške schváleného rozpočtu. Na základe súčasných predpokladov je možné očakávať **nečerpanie** prostriedkov štátneho rozpočtu určených na financovanie spoločných programov SR a EÚ cca vo výške **210 mil. eur**.

Úspora vo výdavkoch štátneho dlhu

Z dôvodu úspešnej emisnej politiky štátnych dlhopisov aj doteraz dobrého vývoja deficitu štátneho rozpočtu v prvom polroku roku 2011 je možné očakávať **úsporu** vo výdavkoch štátneho dlhu v tomto roku v objeme **100 mil. eur**.

Odvody do všeobecného rozpočtu EÚ

Na základe oznámenia Stáleho zastúpenia Slovenskej republiky sa prerozdelený rozpočtový prebytok rozpočtu EÚ za rok 2010 medzi členské štáty. Podiel SR na prebytku predstavuje **25 mil. eur**. O túto sumu sa Slovenskej republike znížia odvody do rozpočtu EÚ v roku 2011.

Rezerva na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ

V rámci štátneho rozpočtu je rozpočtovaná rezerva na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ vo výške 2 % zo sumy odvodov rozpočtovanej pre zdroj založený na DPH a HND. Predmetom rozpočtovania týchto výdavkov je prípadné pokrytie zostatkov vyplývajúcich z aktualizácie harmonizovaného základu DPH a agregátu HND členských štátov za predchádzajúci rok, ako aj aktualizácie sumy korekcie Veľkej Británie a na pokrytie prípadného zvýšenia odvodov členských štátov v súvislosti s prijatím noviel rozpočtu EÚ počas daného rozpočtového roka.

V nadväznosti na konečnú podobu rozpočtu EÚ na rok 2011 schváleného v decembri 2010 je možné predpokladať, že rozpočtovaná rezerva na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ vo výške **12 mil. eur** nebude použitá.

Revitalizácia železničných spoločností

Vláda SR svojím uznesením č. 188 zo dňa 16. marca 2011 schválila program revitalizácie železničných spoločností. Okrem samotných úsporných opatrení zo strany spoločností sa pristúpi aj k vyčleneniu dodatočných zdrojov na krytie štátom objednaných služieb a výkonov. Pre ŽSR bolo vyčlenených 80 mil. eur a pre ZSSK 55,6 mil. eur. Okrem týchto položiek bude mať na rozpočet verejnej správy v metodike ESA 95 negatívny vplyv aj strata oboch spoločností zo zmlúv so štátom, ktorá napriek zvýšeným dotáciám dosiahne približne 95 mil. eur. Je spôsobená aj neskorším spustením ozdravného plánu, ale aj jeho zmäkčením v porovnaní so zámermi z decembra 2010. Celkový **negatívny vplyv na saldo verejnej správy** bude preto **až 230,6 mil. eur**.

Zadlženosť zdravotníckych zariadení

Väčšina zdravotníckych zariadení pokračuje počas tohto roku vo zvyšovaní svojej zadlženosti. Medziročný nárast ich dlhu zvyšuje deficit rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 95. Hoci nárast dlhu počas roku 2011 je v súčasnosti ťažko možné presne predpokladať, Ministerstvo financií SR v tomto štádiu uvažuje s hodnotou **100 mil. eur**.

Základné výdavky na chod štátu

Predpokladá sa, že základné výdavky na chod štátu **presiahnu rozpočtovanú úroveň o 91 mil. eur**. Hlavným dôvodom je **čerpanie presunutých limitov výdavkov z minulých rokov** vo výške 159 mil. eur. Čerpanie presunutých limitov výdavkov štátneho rozpočtu z minulých rokov súvisí najmä s obstarávaním kapitálových aktív s dobou výstavby presahujúcou jeden rok. Negatívny vplyv súvisí s tým, že Ministerstvo financií SR nepredpokladá ďalší presun limitov výdavkov štátneho rozpočtu do nasledujúceho roka.

Uvedené nárasty výdavkov budú sčasti kompenzované **úsporou ostatných základných výdavkov na chod štátu** vo výške 68,3 mil. eur. Ide o celkovú sumu úspor v porovnaní s rozpočtovanými hodnotami (napr. úspora časti transferu pre NDS, a. s. určeného na krytie výdavkov nad rámec spolufinancovania OP Doprava) vrátane ďalších výdavkových titulov, ktoré je potrebné vykryť v priebehu roka.

Štátne finančné aktíva

Z hľadiska vplyvu na saldo verejnej správy sa v porovnaní s rozpočtom odhaduje **zlepšenie** hospodárenia štátnych finančných aktív vo výške **20,0 mil. eur** a vyplýva najmä zo splatenia návratnej finančnej výpomoci, ktorá bola poskytnutá mestu Žilina v roku 2004 vo výške 20,2 mil. eur. Pozitívny vplyv na saldo súvisí s tým, že v minulosti bola táto návratná finančná výpomoc preklasifikovaná na kapitálový transfer, čo v danom období zhoršilo deficit verejnej správy.

Predaj emisných kvót

Na rok 2011 sú v rozpočte Environmentálneho fondu rozpočtované príjmy z predaja emisných kvót na úrovni 100 mil. eur. Je však veľmi pravdepodobné, že sa rezortnému ministerstvu bohužiaľ nepodarí emisné kvóty v priebehu tohto roku predat'. S cieľom znížiť riziká tohtoročného rozpočtu, minister financií pozastavil „vinníkov“ možnosť poskytovania dotácií – kapitálových transferov z Environmentálneho fondu v rozsahu 20 mil. eur. Znamená to, že negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy v metodike ESA95 sa odhaduje vo výške **80 mil. eur**.

Územná samospráva

Hospodárenie obcí a vyšších územných celkov sa napriek očakávanému deficitnému hospodáreniu v schválenom rozpočte verejnej správy predpokladá ešte **horšie o 26,3 mil. eur**. U obcí sa predpokladá, že zhoršenie ich hospodárenia oproti rozpočtu bude o 19,2 mil. eur, a to najmä z dôvodu zníženia daňových príjmov – dane z príjmov fyzických osôb. Predpokladá sa, že toto zníženie sa čiastočne premietne aj do nižších výdavkoch bežného rozpočtu, a to na tovary a služby. U VÚC sa predpokladá, že zhoršenie ich hospodárenia oproti rozpočtu bude o 7,1 mil. eur, a to najmä z dôvodu zníženia daňových príjmov – dane z príjmov fyzických osôb. Predpokladá sa, že očakávané zvýšené transfery zo štátneho rozpočtu, súvisiace s realizáciou projektov regionálneho rozvoja – podpora a rozvoj infraštruktúry a cezhraničná spolupráca, sa v rovnakej miere premietnu aj do kapitálových výdavkov.

Národný jadrový fond

V rámci hospodárenia Národného jadrového fondu sa očakáva **zlepšenie** oproti rozpočtovanej úrovni o **12,7 mil. eur**, čo súvisí so zvýšením úrokových príjmov.

Ostatné subjekty verejnej správy

Vplyv ostatných subjektov verejnej správy na odhadované saldo verejnej správy je minimálny.

Príloha č.1: Daňové a odvodové príjmy v metodike ESA 95

Po zasadnutí Výboru pre makroekonomické prognózy sa dňa 7. júla 2011 uskutočnilo aj zasadnutie Výboru pre daňové prognózy. Ministerstvo financií SR na tomto zasadnutí prezentovalo svoju aktualizovanú strednodobú prognózu daňových príjmov¹ na roky 2011 až 2014. Všetci členovia Výboru okrem ČSOB² posúdili prognózu MF SR ako **realistickú**. Súčasťou aktualizovanej prognózy je aj odhad na rok 2011, ktorý je v nasledujúcej časti materiálu porovnávaný s výnosom daní v schválenom rozpočte na rok 2011.

Aktuálny odhad celkových daňových príjmov verejnej správy vrátane odvodov do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní je oproti schválenému rozpočtu na rok 2011 nižší o 33 mil. eur, čo predstavuje plnenie na úrovni 99,8%.

Štátny rozpočet

Pokles oproti rozpočtu zaznamenali spotrebné dane (52 mil. eur), daň z príjmov fyzických osôb z podnikania (48,7 mil. eur) a daň z emisných kvót (47,6 mil. eur). V rámci fondov sociálneho a zdravotného zabezpečenia sa očakáva pokles odvodov do Sociálnej poisťovne (43,6 mil. eur) a nárast odvodov do zdravotných poisťovní (40,2 mil. eur). Zvýšenie výberu v porovnaní s rozpočtom možno očakávať najmä v prípade dane z pridanej hodnoty (113,2 mil. eur) a dane z príjmov právnických osôb (30,1 mil. eur).

Daňové príjmy verejnej správy v roku 2011 (ESA95, tis. eur)				
	Schválený rozpočet 2011	Aktuálny odhad MF SR	Rozdiel oproti rozpočtu	Očakávané plnenie rozpočtu (%)
A. Dane	11 258 979	11 268 028	9 049	100,1
podiel na HDP %	16,0	16,2	0,1	-
Dane z príjmov	3 752 074	3 739 227	-12 847	99,7
FO zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov	1 679 590	1 676 392	-3 198	99,8
FO z podnikania a sam. zárobkovej činnosti	155 174	106 521	-48 653	68,6
Právnických osôb	1 771 332	1 802 169	30 837	101,7
Vyberané zrážkou	145 978	154 145	8 167	105,6
Domáce dane na tovary a služby	6 726 310	6 787 528	61 218	100,9
Daň z pridanej hodnoty	4 619 092	4 732 328	113 236	102,5
Spotrebné dane	2 107 218	2 055 200	-52 018	97,5
Miestne dane	576 832	578 768	1 936	100,3
Daň z nehnuteľností	280 933	280 933	0	100,0
Dane za špecifické služby	174 307	174 307	0	100,0
Daň z motorových vozidiel	121 592	123 528	1 936	101,6
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	33 908	39 921	6 013	117,7
Ostatné dane	169 855	122 584	-47 271	72,2
Daň z emisných kvót	92 640	45 000	-47 640	48,6
Úhrada za služby verejnosti poskytované STV a	75 821	75 821	0	100,0
Daň z úhrad za uskladňovanie plynov alebo	870	1 001	131	115,1
Majetkové a iné dane*	524	762	238	145,4
B. Odvody	6 908 946	6 905 517	-3 429	100,0
podiel na HDP %	9,8	9,9	0,1	-
Sociálna poisťovňa (EAO + dlžné) - 1. pilier	4 541 732	4 498 122	-43 610	99,0
Zdravotné poistenie EAO + dlžné - (vr. roč. zúčt.)	2 367 214	2 407 395	40 181	101,7
Daňové a odvodové príjmy (A+B)	18 167 925	18 173 545	5 620	100,0
podiel na HDP %	25,9	26,1	0,2	-

* vrátane dane z úhrad za dobývací priestor

Zdroj: MFSR

¹ Pod daňovými príjmami sú zahrnuté dane a odvody do fondov sociálneho a zdravotného zabezpečenia

² ČSOB sa nevyjadřila

Porovnanie aktuálneho odhadu s rozpočtovanými výnosmi daní, daňových sankcií jednotlivých zložiek verejnej správy, vplyvu 2% poukazovaných na verejnoprospešný účel je uvedené v nasledujúcej tabuľke. Po zohľadnení vyššie uvedených faktorov má aktualizácia daňových príjmov negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy v sume 4 mil. eur.

Vplyv aktuálneho odhadu daní na saldo VS oproti schválenému rozpočtu (ESA95, v tis. eur)					
	Daňové príjmy	Sankcie daní	2% z daní	Spolu	% HDP
Verejná správa	5 620	-4 232	-5 426	-4 038	-0,0
- Štátny rozpočet	55 933	-3 082	-5 426	47 425	0,1
- Obce	-36 686	-903	-	-37 589	-0,1
- VÚC	-10 329	-247	-	-10 576	-0,0
- Sociálna poisťovňa (I. pilier)	-43 610	-	-	-43 610	-0,1
- Zdravotné poisťovne	40 181	-	-	40 181	0,1
- RTVS	0	-	-	0	-0,0
- Environmentálny fond	131	-	-	131	0,0

Pozn.: (+) znamená pozitívny, (-) negatívny vplyv na saldo VS

Zdroj: MFSR

Faktory vplývajúce na daňové príjmy v roku 2011

Na zníženie odhadu daňových príjmov malo vplyv viacerých faktorov, ktoré sú vysvetlené v nasledujúcej časti materiálu. Medzi základné faktory možno zaradiť aktualizáciu skutočného výnosu daní v roku 2010, informácie o aktuálnom plnení daňových príjmov v tomto roku, najmä v spojitosti s makroekonomickým vývojom.

V porovnaní s rozpočtom verejnej správy na roky 2011 až 2013 došlo **k spresneniu skutočného výnosu jednotlivých daní za rok 2010**. Keďže príprava rozpočtu na rok 2011 prebiehala počas roka 2010, skutočnosť za rok 2010 ešte nebola známa. V súčasnosti je skutočný výnos daňových príjmov za rok 2010 k dispozícii, v prípade dane z príjmov fyzických osôb z podnikania, dane z príjmov právnických osôb a dane z motorových vozidiel ide stále o odhad³. Skutočnosť o daňových príjmoch verejnej správy za rok 2010 má priamy vplyv na odhadovanú výšku daňových príjmov v roku 2011, keďže je východiskovým rokom pre prognózu.

Daňové príjmy verejnej správy v roku 2010 (ESA95, tis. eur)				
	RVS 2011 - 2013	Aktuálny odhad	Rozdiel oproti rozpočtu	Plnenie rozpočtu v %
A. Dane	10 068 564	10 095 955	27 392	100,3
podiel na HDP %	15,3	15,3	0,0	-
Dane z príjmov	3 316 200	3 322 262	6 062	100,2
FO zo závislej činnosti a funkčných pôžitkov	1 456 400	1 447 257	-9 143	99,4
FO z podnikania a sam. zárobkovej činnosti	90 853	70 739	-20 114	77,9
Právnických osôb	1 634 285	1 651 934	17 649	101,1
Vyberané zrážkou	134 662	152 332	17 670	113,1
Domáce dane na tovary a služby	6 090 986	6 112 982	21 996	100,4
Daň z pridanej hodnoty	4 165 205	4 182 177	16 972	100,4
Spotrebné dane	1 925 781	1 930 805	5 024	100,3
Miestne dane	551 612	547 229	-4 383	99,2
Daň z nehnuteľností	267 555	266 284	-1 271	99,5
Dane za špecifické služby	166 007	159 875	-6 132	96,3
Daň z motorových vozidiel	118 050	121 070	3 020	102,6
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	32 055	35 368	3 313	110,3
Ostatné dane	77 711	78 115	404	100,5
Úhrada za služby verejnosti poskytované STV a SRo	75 958	76 098	140	100,2

³ Skutočný výnos dane z príjmov fyzických osôb z podnikania a dane z príjmov právnických osôb bude známy v polovici januára 2012 a skutočnosť za daň z motorových vozidiel bude známa v polovici augusta 2011.

Daň z úhrad za uskladňovanie plynov alebo kvapalín	900	1 183	283	131,5
Majetkové a iné dane*	853	833	-20	97,7
B. Odvody	6 456 005	6 490 538	34 533	100,5
podiel na HDP %	9,8	9,8	0,1	-
Sociálna poisťovňa (EAO + dlžné - 1. pilier) **	4 233 349	4 247 290	13 941	100,3
Zdravotné poistenie (EAO + dlžné - vr. roč. zúčt.)	2 222 656	2 243 248	20 592	100,9
Daňové a odvodové príjmy (A+B)	16 524 569	16 586 493	61 925	100,4
podiel na HDP %	25,1	25,2	0,1	-

* vrátane dane z úhrad za dobývací priestor

Zdroj: MFSR

** vrátane transferu úspor z druhého piliera

K zníženiu odhadu daňových príjmov na rok 2011 prispela aj **aktualizácia prognózy makroekonomického prostredia**. V porovnaní s rozpočtom verejnej správy na roky 2011 až 2013 došlo k zlepšeniu odhadu najmä v prípade reálneho rastu HDP, konečnej spotreby domácností (reálnej aj nominálnej) a počtu zamestnaných, čo sa v konečnom dôsledku odrazilo aj v raste mzdovej bázy.

Porovnanie makroekonomických predpokladov na rok 2011 v čase rozpočtu oproti aktuálnemu odhadu				
Ukazovateľ (%)	Základňa pre daň	RVS	Aktuálny odhad	Rozdiel oproti RVS
		2011 - 2013	(2)	3 = (2) - (1)
		(1)		
HDP; b.c. (mil. eur)	-	70 173,6	69 674,0	-499,6
HDP; reálny rast	-	3,3	3,6	0,3
HDP; nominálny rast	DPPO, DP zrážka	6,5	5,7	-0,7
Konečná spotreba domácností; reálny rast	Spotrebné dane	0,4	0,5	0,1
Konečná spotreba domácností; nominálny rast	DPH	3,9	4,3	0,4
Priem. mesačná mzda; nomin. rast	DPFO, Odvody	3,7	3,5	-0,2
Počet zamestnaných, podľa evid. počtu; rast	DPFO, Odvody	0,6	1,7	1,1
Mzdová báza; rast *)	DPFO, Odvody	4,3	5,3	0,9
Priemerná ročná miera inflácie	DPFO (odpoč. položky)	3,7	4,1	0,4
EURIBOR 3M (priemer)	DP zrážka	1,5	1,5	0,0

*) Mzdová báza = priemerná mzda * zamestnaní podľa evidenčného počtu

Zdroj: MFSR

Vývoj jednotlivých daňových príjmov v roku 2011

Odhad výnosu **dane z príjmov fyzických osôb** (DPFO) je v porovnaní s rozpočtom nižší o 51,9 mil. eur. Za nižším odhadom je najmä vývoj DPFO z podnikania, ktorý je ovplyvnený negatívnym vyrovnaním dane za rok 2010. Odhad DPFO zo závislej činnosti je v porovnaní s rozpočtom nižší iba o 3,2 mil. eur. Za nižším odhadom je horšie hotovostné plnenie v porovnaní s vývojom mzdovej bázy v roku 2010 ako aj negatívne vyrovnanie dane z príjmov z podnikania za rok 2010.

V porovnaní so schváleným rozpočtom dochádza k miernemu zvýšeniu prognózy **dane z príjmov právnických osôb** (DPPO). Dôvodom je najmä mierne vyššia očakávaná ziskovosť podnikového sektora s pozitívnym vplyvom na výnos dane, ktorá vyplýva zo zúčtovania dane za rok 2010 ku koncu júna 2011.

Odhad výnosu **dane z pridanej hodnoty** je oproti rozpočtu vyšší o 113,2 mil. eur. Pozitívny vývoj sa očakáva najmä v dôsledku vyššieho odhadu nominálneho rastu konečnej spotreby domácností. Dodatočný výnos vo výške 19 mil. eur sa očakáva z titulu odovzdania aktuálnych úsekov PPP projektov. V tomto prípade je však vplyv na saldo verejnej správy neutrálny, nakoľko dochádza k navýšeniu výdavkov verejnej správy v rovnakej výške.

Odhad výnosu **spotrebných daní** je v porovnaní s rozpočtom na rok 2010 nižší o 52 mil. eur. Predpokladaný nižší výber spotrebných daní je ovplyvnený predovšetkým horším hotovostným plnením daní z minerálnych olejov (benzín), liehu a zemného plynu. Toto je však do istej miery kompenzované vyšším očakávaným rastom reálnej spotreby domácností.

Odhad **ostatných daní** oproti rozpočtu poklesol o 47,3 mil. eur, čo je spôsobené najmä nižším odhadom výberu dane z emisných kvót.

Odhad **odvodov** od ekonomicky aktívneho obyvateľstva do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní je oproti rozpočtu nižší o 3,4 mil. eur. Vyššie aktuálne príjmy od EAO za rok 2010 spolu so zlepšením makroekonomického výhľadu pre rok 2011 indikujú zvýšenie odhadu príjmov pre rok 2011 v porovnaní so schváleným rozpočtom. Priebežné plnenie za prvých päť mesiacov roka 2011 však tieto očakávania potvrdilo iba v prípade zdravotných odvodov, kde sa očakáva vyšší výber od EAO v porovnaní s rozpočtom o 40,2 mil. eur. V prípade sociálnych odvodov sa očakáva nižší výber o 43,6 mil. eur.

Príloha č.2: Čerpanie rezervy vlády, rezervy predsedu vlády a rezervy na prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únii

V zmysle § 10 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy podáva vláda správu národnej rade o hospodárení s rozpočtovými rezervami.

(v eur)	Schválený rozpočet 2011	Upravený rozpočet k 30.06.2011	Čerpanie k 30.06.2011	Nevyčerpaný zostatok k 30.06.2011
Rezerva vlády SR	5 000 000	865 000	0	865 000
Rezerva predsedníčky vlády SR	1 659 696	1 968 355	690 780	1 277 575
Rezerva na prostriedky EU a odvody do EU	17 112 168	17 262 859	150 691	17 112 168
S P O L U	23 771 864	20 096 214	841 471	19 254 743